

en Fordel paa Grund af Konjunkturstigningen, lade Ejendommen fare og putte disse Tusinder Kr. i Lommen, som Konjunkturgevinsten giver mig. Men jeg er samtidig interesseret i, at den Børneflokk, jeg har været med til at sætte i Verden, faar nogenlunde gode Betingelser i den kommende Tid; og ser man paa Sagen fra den Side, vil det ses, at den private Ejendomsret i høj Grad kommer til at staa hindrende i Vejen for, at de kan bane sig Vej. Hvis man ikke nu gaar til en mere gennemgribende Jordlovgivning end den, den højtærede Landbrugsminister har foreslaaet, har de kun den Udvej, at de skal ind i Byproletariatet eller ud af Landet.

Derfor maa vi ikke være karrige, naar Spørgsmaalet er om Jordlovgivningen, og vi fra vor Side vil være villige til at stille betydelige Midler til Raadighed; men vi vil drage Lære af den Jordlovgivning, der har fundet Sted lige fra 1899 indtil nu, og som peger hen imod offentlig Fæste. Hver eneste Gang man siden 1899 har peget paa Fordelene, har det været, hvor det offentlige har overtaget Jorden, og hver Gang man har peget paa Manglerne, er det, hvor man er gaaet en Mellemvej, Kompromissets Vej. Jeg tror ikke, jeg betonedede det tilstrækkelig stærkt overfor den nye Jordlovgivning, at man netop ogsaa dér har fulgt Kompromissets Vej. Hvis man sagde i Øjeblikket til dem, der sidder ude paa disse Brug: Hvad ønsker I nu, enten at være Fæstere under Staten paa den Maade, at det, Jorden og Bygningerne har kostet jer, faar I udbetalt, og den Sum kan I anvende til Driftskapital, eller at arbejde under de Vilkaar, I har, at I har brugt jeres Driftskapital, fordi den Lovgivning, der er gennemført paa dette Omraade, er en Halvhed? da tør jeg ganske sikkert paastaa, at langt de fleste vil sige: Maa vi blive Fæstere fra i Dag, thi Ejendomsretten betyder intet for os, naar man ikke kan spekulere dermed, men Besiddelsesretten, Maaden, hvorpaa vi overhovedet bliver sat ind paa disse Brug, og Vilkaarene, vi faar at arbejde under, betyder noget afgørende for os i Øjeblikket, kan blive et Livsspørgsmaal for de allerfleste.

Det er derfor, vort Parti saa stærkt fremhæver det offentlige Fæste; og jeg tror, at selv om ogsaa Partiet Venstre gaar saa stærkt imod det her, og i nogen Grad bliver støttet af det konservative Folkeparti — jeg er ikke saa sikker paa, hvor det ærede Medlem Hr. Ulrich til sidst vil havne —, saa vil de Tanker, som Vilhelm Lassen fremsatte i sin Bog for 25 Aar siden eller

mere, leve længere, og jeg er bange for, at Venstre, hvis de gaar imod dem, skærer den Gren over, hvorpaa de selv sidder. Og da vil det Opgør, der kommer, og hvor de skal staa til Regnskab overfor dem, hvis Interesser de i nogen Grad er valgte til at varetage, og hvis Stemmer de har faaet, den store Husmandsstand og Landarbejderstandenovre i Jylland, da vil denne Regnskabsdag ikke blive saa lys, at de Herrer vil le, naar den Dag kommer.

Anden Næstformand (Parkov): Det ærede Medlem Hr. Lillelund har Ordet for en kort Bemærkning.

Lillelund: Maa jeg begynde med en Undskyldning til det ærede Medlem, fordi jeg ved Samtale henne i et Hjørne kom til at afbryde ham, men det ærede Medlem var selv Anledning dertil. Samtalen drejede sig om, at det ærede Medlem paastod, det var Venstres første Finansminister, der kom med de nævnte Udtalelser. Jeg tror nu ikke, at Christoffer Hage har fremsat den Slags Udtalelser. Maa jeg dernæst til det ærede Medlem sige, at hele hans kraftige Tale i Virkeligheden var en eneste stor Misforstaaelse. Det ærede Medlem begyndte med at nævne Bondehavegaard i Jylland; det ærede Medlem gjorde mig den Ære at nævne min egen Gaard og spurgte mig, om der fra den Gaard kunde sælges Jord til den Pris, hvis ikke den blev solgt til Statshusmandsbrug. Det glæder mig, at det ærede Medlem gjorde mig den Ære at nævne dette Forhold, for det er netop et Bevis for det modsatte af det, det ærede Medlem sagde. Jeg solgte den Gang 3 Husmandsbrug. Det ene kostede 300 Kr. pr. Tønde Land, de andre, om jeg husker ret, 330 Kr. Lige overfor paa den anden Side af Landevejen blev der, jeg tror et eller to Aar før, solgt 9 Tønder Land fra Gaarden Bondeseje; de kostede, saa vidt jeg husker, ogsaa 300 Kr. pr. Tønde Land; og et Par Aar efter blev der fra Skovvang paa den anden Side Markvejen solgt 12 Tønder Land, jeg tror til 450 Kr. pr. Tønde Land. De Priser staa i et udmærket Forhold og beviser netop, at selv om der ikke ydes Statslaan, kan der udmærket godt sælges Jord til samme Pris som til Folk, der har faaet Statslaan. Saa naar det ærede Medlem netop nævnte denne bestemte Gaard, faar han akkurat det modsatte ud af det, som det ærede Medlem ønskede.

Ganske paa samme Maade gaar det, naar det ærede Medlem talte om de 70 Mill. Kr., som Staten har kastet ud til Køb af Jord — for Resten tror jeg ikke, det er